

Nya Meddelanden
från
STRINDBERGSÄLLSKAPET

Nummer 72

november 2023

Kära Strindbergsvänner,

Det är tyvärr bara att konstatera: vi lever i orimliga tider. Som om hela världen befann sig i Strindbergs instängda sjukrum i "Indiansommar" där kuddarna är "Mörknade av kvävda suckar/Och hittills ohörda hädelser". Hur hanterar vi detta? Några låter sig bedövas, andra lever sin plåga, vissa låter ilskan ta överhanden, en del vilar i vackra televisioner eller i befriande bokberättelser – om än bara för en stund.

Jag har flyttat ihop med Emil Schering, Strindbergs beundrare, tyska översättare och promotor, och hans liv mellan 1873 och 1951, i ett gemensamt projekt med professor Karin Hoff.

Efter att 19 år gammal ha sett en uppsättning av *Fordringsägare* i Berlin 1893, bestämmer sig Emil Schering för att hans livsuppgift är att lära sig svenska och översätta Strindbergs samlade verk till tyska. Han kommer att betala ett orimligt högt pris för sin hängivenhet. Ändå skriver han till författarens födelsedag 1909: "Nu när Ni fyller 50 år, har jag översatt Era verk sedan 10 år. Det har varit tio tunga år, ändå är jag tacksam för dem. Övertygad om att Ni är den utvalda diktaren av den gudomliga försynen, tycker jag mig kallad att tjäna Er."

Helt inriktad på sitt projekt kommer han att leva sitt liv i djup fattigdom, och på vägen offra sin familj. Relationen till dottern blir distanserad; hans son emigrerar till USA i 20-årsåldern och bryter kontakten; hans hustru blir både fysiskt och psykiskt sjuk under påfrestningarna och dör 1918, 45 år gammal, på ett sinnessjukhus.

När vi lämnar honom har han genomlevt Tysklands två världskrig och bor ensam i en liten lägenhet på Kleiner Wannsee med sitt bibliotek. Hans uppgift är klar. *Strindbergs Werke* har kommit ut i drygt 50 band, det sista till 100-årsdagen av Strindbergs födelse 1949. Det är ett fragment, *Holländaren*, om mannen som döms att irra utan slut. Två år senare dör han, 78 år gammal.

Hans insats för att etablera Strindberg inte bara i Tyskland, utan via sina översättningar till stora delar av Europa, inklusive Ryssland, är ovärderlig. Men kostnaden?

Medan jag har funderat på det har det varit ett nöje att få vandra på det vackra Dalarö i Strindbergs fotspår under ledning av Louise Edlind och Leif Magnusson, lyssna på *Ett drömspel* i Bengt Ekerots regi, säkert guidad av Magnus Florin. Dessutom har Sara Granath inspirerat samtalen i sina bokcirklar och pratat Shakespeare vs Strindberg på museet med Shakespearesällskapets Kent Hägglund. På Bok & Bibliotek tog Hanna Hinz och Louise Edlind hand om de Strindbergsnyfikna både på scenen och i montern, och Kristina Adolphson framförde ett av sina många uppskattade program. Allt medan ni som bor i Sörmland har haft privilegiet att kunna lyssna på Tryggve Lundhs både kungliga och andra föredrag.

Som om inte det vore nog välkomnar både museet och teatern oss medlemmar speciellt (läs mera på de följande sidorna). Och slutligen väntar SITs vänners traditionella julglögg 27 november. Anmäl er! Och i januari fyller Strindberg 175 år. Det måste vi fira lite extra tillsammans.

Till dess, ta hand om er! /David Gedin, ordförande

SKA VI JUBILERA ÄNNU EN GÅNG??

När detta skrivs förbereder vi på museet årets sista utställning – *Hemsöborna genom nålsögat*. Ett av årets två samarbeten med föreningen Skapande Broderi. I 52 broderier utförda av (nästan) lika många brodöser gestaltas Strindbergs roman kronologiskt från Carlssons ankomst med höganäskruset om halsen, till romanens dramatiska slut. Det är en färgsprakande utställning där texttrogna tolkningar samsas med mera fria. Just när hösten och vintern är som mörkast är det uppfriskande att känna stråkdraget av vinden från havet. Eller, för att använda en strindbergsanalogi; det är som att ta ut innanfönstren på våren! Utställningen visas till och med 28 januari.

Hemsöborna genom nålsögat avslutar därmed museets 50-årsjubileum som firats under hela 2023, men inviger också jubileumsåret 2024. Vad? Ett jubileum till?

Ja, just det. 22 januari fyller Strindberg 175 år. Det kommer vi att fira extra festligt på museet tillsammans med Strindbergsällskapets medlemmar. Programmet är inte riktigt klart än... Nordiska museet har för övrigt redan inlett firandet med utställningen Strindberg vs Youssef. Utifrån en serie googleöversättningar av Strindbergs roman *Inferno* har konstnären Daniel Youssef iscensatt en textbaserad utställning, där även Strindbergs målningar *Vågen VI* och *VIII* intar en central plats.

Strindberg fortsätter alltså att inspirera och utmana konstnärer av idag. I februari öppnar konstnären Carolina Billviks utställning *Ljusavtryck* på Strindbergsmuseet. Med hjälp av hålkamera har Billvik fångat ljusets rörelse i vattenpölar och vägrenar med mera. Bilderna kallar hon *Upplösta minnen*. Resultatet presenteras i suggestiva transparenta vepor i gråskala. Här finns likheter med Strindbergs arbete med hålkamera på 1890-talet, liksom med hans molnfotografier och hans dubbel- och tripplexponeringar på 00-talet.

I övrigt firar vi Strindberg med förhoppningsvis intressanta föredrag, seminarier och tillfällen för eget skapande. 13 januari anordnar Föreningen Skapande Broderi en workshop i fritt broderi. I februari återkommer Katharina Lind och Camilla Larsson med en workshop i kreativt skrivande i Strindbergs hem. Under våren fortsätter Sara Granaths bokcirklar. Detaljerat program finns på annan plats i *Nya Meddelanden*. Ytterligare programpunkter kan tillkomma. Håll utkik på webben, på facebook och instagram och i pressen!

Som alltid, kära sällskapsmedlemmar, har ni fri entré till museet samt reducerat pris på programmen.

Välkomna!

Erik Höök, Strindbergsmuseet

*****

STRINDBERGSSÄLLSKAPET RENSAR I BOKLAGRET

Utförsäljningen av *Strindbergiana* fortsätter, och flera av volymerna finns fortfarande tillgängliga. Register fr o m 1985 finns på Strindbergssällskapets hemsida. Kostnad 50.-/volym utgivna 1985 - 2020. Porto tillkommer.

Kontakta info@strindbergssallskapet.se för info om tillgång och beställning!

Marie-Louise Jaensson Björkén

VINTER & VÅR 2024

UTSTÄLLNINGAR

Strindbergs hem

Strindberg i centrum

Skapande Broderi – Hemsöborna genom nålsögat t.o.m. 28/1

Carolina Billvik – Ljusavtryck öppnar 8/2

BOKCIRKEL

75 kronor per tillfälle (ord. 100 kr.) Boka på info@strindbergsmuseet.se

Samtalen leds av teaterkritiker Sara Granath

11/2 kl. 13-15: *I havsbandet*

3/3 kl. 13-15: *Leka med elden* och *Kristina*

24/3 kl. 13-15: *Tschandala*

WORKSHOP FRITT BRODERI

13/1 kl. 12.30-16. 400 kr, anmälan på info@strindbergsmuseet.se

Workshopen leds av Ulla-Britt Önnestam och Pia Edgren, Föreningen Skapande Broderi

SKRIVARWORKSHOP

4/2 kl. 15-18.15: Kreativt skrivande i Strindbergs hem

Leds av skrivarpedagog Katharina Lind och intendent Camilla Larsson.

500 kr. Information och obligatorisk bokning: info@strindbergsmuseet.se

SPORTLOVSAKTIVITET

27/2 - 1/3 kl. 12-16: *Pärla din egen Strindberg*

Entré och material: museientré. Drop-in

KULTURNATTEN

Lördag 20/4. Öppet 18-24 med fri entré

VISNINGAR

Guidade visningar av August Strindbergs hem och bibliotek: torsdag - söndag kl. 13.

ÖPPETTIDER

Tisdag – söndag kl. 12-16

ENTRÉ

Medlemmar i Strindbergssällskapet gratis

(Ord: vuxna 100 kr, stud/pens/arbetslösa 75 kr, barn och ungdom t.o.m 19 år gratis)

UTFLYKT TILL DALARÖ I STRINDBERGS SPÅR, 16.9 2023

Vädret var perfekt för utflykt, frisk vind och sol och många lyckliga seglare sågs ute på Jungfrufjärden. Samling vid Dalarö brygga, våra ciceroner var Louise Edlind Friberg och Leif Magnusson.

Just där vi stod läste Louise ur *Hemsöborna*: “Han kom som ett yrväder en aprilafton och hade ett höganäskrus i en svängrem om halsen...” Ty det var just på den här platsen som Carlsson började sin färd från Dalarö till Hemsö/Kymmendö. Fängslande att befinna sig just här.

Louise Edlind Friberg och havet

vägen mot Dalarö udd

Vandringen mot vårt mål - Cap Strindberg på Dalarö udd, började nedanför ett vitt hus på höjden där Strindberg bott med hustru Siri von Essen. Om man tar branta Heimdalsvägen upp är man strax där. Ständigt pågående samtal i gruppen om Strindbergs favoritmiljö sedan ungdomen, Stockholms skärgård, och hans tid där med hustru Siri, vänner, skrivandet och målandet. Fortsatte förbi villor i vit snickarglädje Strandvägen fram, och vi strävade branta Strandbacken upp. Passerade ännu ett hus där Strindberg och Siri bott innan vi anlände platån med hisnande utsikt mot fjärden och Strindbergs skrivar- och målarstuga vid det som han kallade Cap Strindberg.

Cap Strindberg

Ett stort antal (30?) av hans mest kända verk målade han här, med palettkniv på zinkplåt, han tyckte om hårda underlag, men även på papper målade han. Pensel använde han inte, påstod han, men penseldrag kan synas i partier för att släta ut. Försökte även skulptera och arbeta med foto. Han målade för att få själsfrid, när han inte kunde skriva. Åren 1891 - 92 vid Dalarö udd var Strindberg rasande produktiv.

Strindbergs "Ett Dockhem" i novellsamlingen *Giftas I-II* utspelar sig på Dalarö, och i äktenskapet med hustrun Siri.

Strindberg fortsatte måla i Tyskland där han var mer känd som konstnär, enligt tyska uppslagsverk, berättar Louise.

På Kymmendö skrev Strindberg dikter och *Det nya Riket* i skrivarstugan som han byggde 1882 "på en berghäll tillsammans med en bonddräng", berättar Leif Magnusson. Efter 1883 kom han inte tillbaka till Kymmendö för när *Hemsöborna* getts ut 1887 var han inte välkommen dit, öborna tyckte han kommit för nära i sina skildringar. I stället blev Dalarö tillflyktsplats, han ville vara nära sitt älskade Kymmendö.

Leif Magnusson, ciceron

Förväntningarna uppfylldes med råge denna dag, efter vandring och fördjupande Strindbergssamtal. En sol- och väderbiten grupp om **13** glada personer avslutade dagen med lunch på Tullhuset, vid dukat långbord i badande sol ovan glittrande fjärd.

Inger Björklind Bengtsson, text och foto

VAR FINNS STRINDBERGS KORRESPONDENS?

Om någon av våra medlemmar i sällskapet av någon anledning skulle vilja resa runt i världen för att på plats studera alla Strindbergbrev som bevarats till eftervärlden, får man nog resa runt i flera år.

Hur många som finns ute bland samlare av posthistoriska dokument eller handskrifter är det omöjligt att få fram; totalt kan det uppskattningsvis röra sig om flera hundra. Ett fåtal av dessa har sålts via Auktionsverket i Stockholm under åren 2005–2010. De flesta, ett 20-tal, har bestått av brev och brevkort till Strindbergs tyske översättare, Emil Schering i Berlin. Dessutom har det via frimärksauktionister utbudits några brevkort till Schering under senare år.

Antalet institutioner, bibliotek, museer och liknande med samlingar av Strindbergs brev är stort. I Sverige rör det sig om 27 institutioner. Den största samlingen finns i Kungliga biblioteket. Här finns ca. 3 800 av Strindbergs efterlämnade brev.

I Norden finns det 3 i Norge (2 i Oslo och 1 i Trondheim), 4 i Danmark (samtliga i Köpenhamn) och 2 i Helsingfors.

I de europeiska länderna finns det Strindbergbrev i 26 museer och bibliotek; här dominerar Tyskland med 8 stycken. Dessutom finns det i USA 5 bibliotek med Strindbergbrev i sina samlingar.

För den som skulle vilja studera breven på plats är det nog lättast att besöka de svenska institutionerna. Bland dem är det några som har större samlingar än de övriga:

[Kungl. Biblioteket, Stockholm](#)

Brev till Strindbergs syskon och barn

Brev till Richard Bergh, Ossian Ekbohrn, Anders Eliasson, Frans Hedberg, Jonas Lie (norsk författare), Pehr Staaff, (publicist, försvarade Strindberg i striden om *Det nya riket* – mkt god vän) och litteraturhistorikern Karl Warburg

Breven till Harriet Bosse Även kuvert och kortbrev

Flera inlämningsbevis för rek- och assförsändelser, förutom många brevkort och vykort till andra än de nämnda personerna.

Depositioner från Strindbergsmuseet och Strindbergssällskapet

[Örebro universitetsbibliotek](#)

Birger Mörnens arkiv:

139 brev från Strindberg till Mörner

6 brev från Strindberg till andra personer, bl. a. Oscar Levertin,

Även 6 brev från Frida o Karin till Mörner, samt från Anna von Philp till Mörner

[Bonniers förlagsarkiv, Stockholm](#)

Brev till förläggare, även andra än Albert och Karl-Otto Bonnier

Brev till utländska översättare, främst Emil Schering och Mathilde Praeger

Brev till stadsnotarien Nils Andersson i Lund, Eugène Fahlstedt (publicist, översättare av *Inferno* och *Legender* från franska), bokförläggaren Torsten Hedlund, gode vännen Leopold Littmanson, brodern Axel Strindberg samt avskrifter av brev till konstnären Carl Larsson och författaren/journalisten Emil Kléen (som Strindberg umgicks med i Lund)

[Svenska Akademien, Stockholm](#)

Av Sveriges författarförening deponerade brev till Verner von Heidenstam

[Uppsala universitetsbibliotek](#)

Brev till professorsparet Carl Rupert och Helena Nyblom

En del av brevväxlingen med Carl Larsson

[Lunds universitetsbibliotek](#)

Brev till filosofen/psykologen Axel Herrlin m.fl. som Strindberg umgicks med i Lund

[Göteborgs universitetsbibliotek](#)

Sexton manuskript till Mäster Olof (gåva 1888)

Manus till versupplagan donerades av Strindberg 1890

Manus till Brott och brott 1943

Originalmanus till Inferno på franska inköptes för egna medel 1945

Strindbergs skolbetyg från Stockholms Lyceum ht 1866

[Carl Larssongården i Sundborn](#)

Brev till Carl Larsson

Vid de flesta utländska institutionerna finns det i regel få Strindbergbrev. Till dem med lite större brevsamlingar kan nämnas:

[Oslo universitetsbibliotek](#)

Björnstjerne Björnsons brev till/från Strindberg

[Det Kongelige Bibliotek i Köpenhamn](#)

Korrespondensen mellan Strindberg och bröderna Edvard och Georg Brandes

[Strindberg Museum Saxen i Österrike](#)

Korrespondensen med Frida Uhls släkt i Österrike

Ett av det 20-tal brevkort till Emil Schering som sålts på Auktionsverket under 2000-talet och som analyserats av Björn Meidal i den trettioförsta Strindbergiana (nr Sg 47) från 2016.

Jan Billgren

BOKMÄSSAN I GÖTEBORG 28.9 – 1-10 2023

Årets Bokmessa i Göteborg hölls den 28 september till 1 oktober.

Strindbergssällskapet var ett av ”De Litterära Sällskapen / DELS”, som ställde ut kring en gemensam scen i en del av mässhallen.

I år representerades sällskapet av Hannah Hinz Cornelli och Louise Edlind Friberg med rutinerat och värdefullt bistånd av Katarina Ek-Nilsson och Lars Nilsson. Även Bengt Andersson hjälpte oss i montern under fredagen.

Årets mässa hade två teman, ”Judisk kultur i Sverige” och ”Staden i litteraturen”.

Med anledning av det första temat och det aktuella världsläget var säkerhetsanordningarna rigorösa inom hela mässområdet.

DELS scen var flitigt utnyttjad och där pågick nästan hela tiden framträdanden från de olika sällskapen.

Strindbergssällskapets program var ett av de mer välbesökta. Vi framförde ett program om August Strindbergs syn på Staden och dess människor.

Precis som i Bokmässans beskrivning av årets teman är dåtiden lika närvarande som nuet i Strindbergs städer. Hannah talade om utvecklingen som storstaden genomgick under August Strindbergs livstid och hur han skildrade staden både som mötesplats och som kuliss eller miljö för en flanörs promenader. Som belysande exempel på detta läste Louise bland annat inledningen till ”Röda rummet” och ett stycke ur ”Gamla Stockholm”.

Kristina Adolphson gästade oss på söndagen med ett program om och med August Strindbergs poesi, vilket blev mycket uppskattat.

Försäljningen av böcker och souvenirer gick förhållandevis bra med tanke på konkurrensen från mässans övriga utbud. Intresset för August Strindberg lever. De märktes inte minst på alla de som stannade till vid vårt bord och ville prata och berätta vad hans författarskap betytt för dem.

Hannah Hinz Cornelli och Louise Edlind Friberg

Kristina Adolphson och Strindbergs poesi. Foto: Louise Edlind Friberg

ETT ÅR AV DRÖMMAR

Det var inte bara Strindberg som såg *Ett drömspel* som sitt mest älskade drama; teatrar och publik tycks hysa samma kärlek. Pjäsen sätts ständigt upp i nya versioner, och året 2023 verkar bli ett rekordår. Folkteatern i Göteborg hade premiär på den i september i regi av Örjan Andersson, så det blev en mycket dansant uppsättning. I Örebros mycket visuellt anslående version förekom det också dans, och mycket musik, i Aleksandra Czarnecki Plaudes regi. Dramat inbjuder uppenbarligen till dans, för så var det också i Franciska Löfgrens regi på Teater Stella, som gästspelade på Teater Tribunalen i Stockholm. I början av december kommer dessutom Jens Ohlins ovanligt fria version av dramat att spelas på Uppsala stadsteater. Där ska det visst inte ens vara synd om människorna? Och jag har hört att Bengt CW Carlsson, 70+, spelar Den lilla flickan, en roll som inte ens finns hos Strindberg.

Strindbergssällskapet har också bidragit till denna drömspelsvurm. I bokcirkeln på museet diskuterades pjäsen för andra gången, utan att bli helt uttömd, förstås. Och på Strindbergs intima teater kunde vi lyssna till Bengt Ekerots radioteaterversion från 1962, guidade av Magnus Florin.

Väldigt nyfiken var jag på *Ett drömspel* på Kulturskolan vid Medborgarplatsen, där min vän Ingrid Kihl skulle spela Agnes. (Jag gick på teater med henne och hennes mamma innan Ingrid hade fyllt ett år.) Skulle texten vara moderniserad för de mycket unga skådespelarna?

På teatern mötte jag inför föreställningen en teaterledare som hade uppfyllt en länge närd Drömspels-dröm. Lise-Maj Holma berättar så här om sitt förhållande till Strindbergs drama:

Under mina år som teaterpedagog har jag alltid tyckt att en av mina viktigaste uppgifter är att väcka tankar hos eleverna. När det gäller just ungdomar har jag därför använt mig av pjäser som har berört mig själv, och handlar om något vi alla människor har gemensamt.

Ett Drömspel av Strindberg är en av de pjäser utöver flera spanska klassiker, som Lorca, som är mina egna favoriter. Jag har velat sätta upp

Ett Drömspel och t.o.m börjat flera gånger under åren men det har alltid varit svårt att få ihop en så stor grupp, och att ha tillräckligt med tid. Det är ju väldigt många roller och jag har inte kunnat stryka något i ett mästerverk! Nu skulle jag då gå i pension, så nu bestämde jag mig...hur det än går, så gör jag det!

Jag var tvungen att stryka flera roller, men lyckades ändå att ha med några av mina och elevernas favoriter.

Det som är det viktiga med att sätta upp *Ett Drömspel* är analysen, att få diskutera hur eleverna tolkar den. Och det tar tid, men är det mest intressanta!

Jag ville såklart också förmedla min tolkning för att jag tycker att det finns viktiga budskap.

Det är synd om människorn! / Deras modersmål är klagan!

Så många tankar och diskussioner de meningarna väcker. Om att inte vara nöjd, om att inte våga, om att inte tro på sig själv. Vikten av att inte ge upp, att ta tag i sitt eget liv och tro på sig själv.

Ett Drömspel kan verka grym och hemsk, men:

Drömmar måste vara överdrivna för att drömmaren ska förstå budskapet.

Ingrid Kihl och Lise-Maj Holma som Agnes och Portvakterskan. Affischören med sänkhåven i bakgrunden.

Jag frågade också Ingrid Kihl efteråt om hennes tankar, inte minst om språket:

Trots att det är gammaldags språk så känns det levande. Språket påminner om ett drömspråk, tydligt och samtidigt svårgripbart. Som att det inte följer en röd tråd, som i en dröm.

Att spela *Ett drömspel* innebar en kontakt med alla skådespelare som jag inte tidigare upplevt. Kanske för att det är ett djupt och berörande manus. Att spela dottern Agnes, som jag ser som en väldigt lekfull person som förändras när hon får möta människors klagan, - och därmed får en mer seriös personlighet även om hon behåller sin förtvivlan - spendera tid med dem och känna med dem i deras lidande. Agnes har kanske aldrig själv känt tyngden av klagan eller själv klagat så mycket som människan gör, då hon är en gudomlig själ, och vill känna den känsla som får människor att lida.

Påminner mig lite om buddhismen, inte ha något begär, för begäret är lidandet som människan känner.

Några dagar efter Kulturskolans föreställning gick vi och såg *Ett drömspel* på Tribunalen och jag frågade Ingrid hur hon såg på det:

Det andra drömspelet kändes mer att det var fokus på dans och koreografi än på manuset och språket. Det kändes också som att skådespelarna tyckte det var roligare att dansa än att förmedla sina repliker vilket inte gjorde replikerna indragande. Däremot kände jag att det var en del saker som var fyndiga med föreställningen. Jag tyckte att det såg ut som att skådespelarna hade roligt och tyckte om det de spelade. Vilket är en av de viktigaste sakerna enligt mig. Känsloerna var också väl visade, speciellt med dansandet.

Själv noterade jag att Officern (Sylvia Rauan) i denna version var fången, inte främst i slottet, utan i sin smartphone!

Sara Granath

STRINDBERGS INTIMA TEATERS REPERTOAR HÖSTEN 2023

Under hösten har Selma Lagerlöf-temat fortsatt på teatern. Vi har bland annat spelat *Körkarlen* i bearbetning och regi av Sophie Tolstoy, medverkande: Lena Carlsson och Folke Regen samt körsångare från Oscars församlings körverksamhet. Uppsättningen blev en publiksuccé och återkommer med 3 föreställningar i mellandagarna: 29/12 kl.19, 30/12 kl.19 och 31/12 kl.19
Länk till exklusivt rabatterbjudande på biljetter för Strindbergssällskapets medlemmar – gå in via länken och välj önskat datum:

[Länk till rabatterbjudande till föreställningarna 29, 30 och 31 december 2023](#)

Den nyskrivna uppsättningen *Sånger ur skogen* där Selma Lagerlöfs engagemang för skogen och lantbruket stod i centrum skrevs, regisserades och spelades av Embla Hane. Selmas egna texter blandades med nyskriven musik och filmade inslag från skogarna runtomkring Mårbacka. Medverkade gjorde även Hannes Meidal och Vegard R. Ese, som även komponerat musiken.

I september hölls ett symposium - Ekodramaturgi - *Vad gör scenkonstens praktiker och forskare för klimatet?* i samarrangemang med plattformen ArtForest på Södertörns högskola. Medverkade gjorde: Sandra Grehn, Amelie Björck, Hannes Meidal, Solveig Gade, Måns Lagerlöf, Vicky Angelaki, Rebecca Chentinell och Rickard Borgström.

Teatergruppen ”Hjärter fem” som består av Ella Löfmark, Fanny Lindstedt och Mira Mark, gästspelade med fyra föreställningar av *Prinsessan av Portugallien* fritt efter Selma Lagerlöfs *Kejsaren av Portugallien*.

I oktober hade föreställningen *Jag är den som ser* premiär. Ett innerligt och rikt porträtt av Selma Lagerlöf. Text: Selma Lagerlöf och Nikki Gunke Stangertz. Regi

Nikki Gunke Stangertz. Musik: Sami Al Fakir och medverkande Anna Azcárate. *Jag är den som ser* återkommer 2024 3/1-14/1.

Under november hade årets tre sista uppsättningar premiär. Först ut var *Mitt Inferno* som är ett samarbete mellan Strindbergs Intima Teater och scenkonstkompaniet LUMOR med premiär 17/11.

I *Mitt Inferno* undersöker dramatikern och regissören Paula Stenström Öhmans själslig kris, trauma och ensamhet. Genom Woolf, Duras, Ditlevsen, Plath, Ramqvist m.fl, kliver pjäsens författar-jag ner i underjordens tankeflod och låter sig svepas med. Manus och regi: Paula Stenström Öhman, medverkande: Sandra Huldt. Scenografi och ljus: Markus Granqvist. Kompositör: Saemundur Grettisson. Kostym och mask: Pia Gyll. Teknik: Gustave Lund. Grafisk design: Erica Jacobson.

Exklusivt rabatterbjudande på biljetter för Strindbergssällskapets medlemmar:

[Länk till rabatterbjudande till föreställningen söndag 26 november 2023](#)

20/11 hade *Nisses Resa* premiär, fritt efter Selma Lagerlöfs *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* tolkad av konstnärskollektivet PÖL. En familjeföreställning för alla mellan 4 och 104 år som behandlar frågeställningar om människan kontra civilisationen. Selma Lagerlöfs berättelse undersöker vår relation till djur & natur med hjälp av lika delar fakta, mytologi & fantasi.

PÖL har tidigare på SIT gästspelat med sina föreställningar *Dom enda relevanta* och **Enters with a gun and a dead seagull**. Regi: Dorothea Norling. Skådespelare: Mira Mitchell, Karin Kindblom, Isabel Öberg och Dorothea Norling. Ljud och ljus: Gustave Lund

Exklusivt rabatterbjudande på biljetter för Strindbergssällskapets medlemmar:

[Länk till rabatterbjudande till föreställningen söndag 3 december 2023](#)

Vi har även två gästspel av *Dödsdansen* med den populära clown-gruppen Schtunk som tyvärr är slutsålda sedan länge.

Men det finns fortfarande platser kvar till den fantastiska dansföreställningen *Dödsdansen* som spelas 16/12 kl.19 och 19/12 kl.19. Koreografi och medverkan: David Nondorf och Åsa Lundvik Gustafson.

Exklusivt rabatterbjudande på biljetter för Strindbergssällskapets medlemmar:

[Länk till rabatterbjudande till föreställningarna lördag 16 december och tisdag 19 december 2023](#)

Körkarlen spelas: 29-31/12 kl.19 Se tidigare länk till rabatterbjudande.

VÅREN 2024

3/1 har vi nypremiär på *Jag är den som ser*.

Text: Selma Lagerlöf och Nikki Gunke Stangertz. Regi Nikki Gunke Stangertz.

Musik: Sami Al Fakir och medverkande Anna Azcárate. Föreställningen spelades på

SITs ”nya” sidoscen med endast 38 personer i publiken (samma ingång: Barnhusgatan 20).

Exklusivt rabatterbjudande på biljetter för Strindbergssällskapetets medlemmar:

[Länk till rabatterbjudande till föreställningarna 3, 4, 5, 6 och 7 januari 2024](#)

25/1 har vi premiär på *Dödsdansen* av Lolo Amble och August Strindberg med Marie Göranzon och Gunilla Nyroos på scen, i regi av Anna Pettersson samt musik och ljus av Gustave Lund.

Två skådespelerskor möts på ett öde scengolv och väntar på något som ska ske. Dåtid och nutid möts i det repetitiva undersökandet av nuet, rollerna och iscensättningen. Kampen mellan livet, teatern och hur det ska sluta. En existentiell och humoristisk föreställning med två av Sveriges mest tongivande skådespelerskor.

16/3 är det premiär på *Giftas III*. Texter av Strindberg i bearbetning och regi av Maria Salomaa. Medverkande: Siri Hamari och Philip Zandén. Ljus och ljud: Gustave Lund.

På vårvintern 2024 ger sig två skådespelare i kast med en ny bearbetad berättelse inspirerad av mötet och relationen mellan Harriet Bosse och August Strindberg. Uppgiften visar sig locka fram händelser ur det förflutna hos dem båda. Med utgångspunkt framför allt i Strindbergs senare verk som han skrev i samband med och efter mötet med Bosse samt breven till henne blir Giftas 3 en samtida berättelse som med varsam hand, humor och allvar berör samlevnad, stridigheter, rättigheter och skyldigheter. Kulturbranschens delvis inneboende tendens till nepotism och beroendeförhållanden slinker inte heller obemärkt förbi. Från omnipotens till impotens och tillbaka rör sig detta ögonblicksdrama som innehåller några av de starkaste texter som någonsin skrivits om kärlek på svenska. Vems eld är den största?

20/4 har vi premiär på *Blott ett annat namn för ljus*. Texten baseras på dramatikern Frida Stéenhoffs novell ”Ett sällsamt öde”. Dramatisering och regi: Felicia Ohly. Koreografi: Jonna Ljunggren. Dramaturg: Paula Sundberg. Scenograf och kostym: Emilia Bongilaj. Ljud och ljus: Gustave Lund.

Stockholm, 1911. Mikael möter Ethel, en ung kvinna, i en överrumplande och uppräckande förälskelse. De möts i kärlek, åtrå och ömsesidig omtanke – allt de på varsitt håll drömt om. Men Mikael väntar med att berätta att han är transman och Ethel kämpar med att greppa det. Ur det växer en berättelse om queer kärlek, en kärlek som existerar i ett utrymme som krymper och växer i takt med att omvärlden gör sig påmind.

Donna Donna Teater gör en föreställning som utforskar historisk queer kärlek, begär och förgänglighet. Urpremiär 24 april 2024 på Strindbergs Intima Teater.

Ett samarbete mellan Strindberg Intima Teater och Donna Donna Teater.

I maj är det som vanligt gästspelmånad. Vi återkommer med program.

Varmt välkomna!

Anna Pettersson, teaterchef och Fanny Sperlinge, producent

TILL MINNE: KERSTIN BIRGITTA STEENE (1928-2023)

Strindbergs- och Bergmanforskaren Birgitta Steene har avlidit i en ålder av 95 år. Hon var en orädd och företagsam kvinna. Under 1970- och 80-talet blev hon ett internationellt erkänt namn inom Bergmans- och Strindbergforskningen. Hon verkade huvudsakligen från sin bas i USA. Hennes amerikanska karriär började 1952 då hon fick ett stipendium från Sverige-Amerika Stiftelsen för att studera vid University of Kansas. Då hade hon med sig i bagaget en fil kand från Uppsala universitet i engelska, franska och filosofi, samt studier vid Sorbonne i Paris. USA-studierna gav mersmak och Birgitta fortsatte sina studier vid University of Washington, där hon först tog en Mastersexamen i engelska och sedan fortsatte med en PhD i Comparative Literature (1960) med avhandlingen *The American Drama and Swedish Theater 1920 -1960*. Under sina studier försörjde hon sig som "pre-doctoral teaching assistant". För att få ekonomin att gå ihop och betala dyra terminsavgifter arbetade hon även på kvällar och nätter på en firma som tillverkade resväskor i Seattle. Där fick hon även upp ögonen för diskrimineringen av kvinnor i det amerikanska samhället. Särskilt upprörd blev hon när en arbetskamrat blev avskedad

därför att hon blivit gravid. Social orättvisa var något som Birgitta aktivt kämpade mot under resten av sin karriär.

Efter sin PhD examen fick Birgitta en lärartjänst vid Louisiana State University i New Orleans där undervisningen hölls i militärbaracker från Korea-kriget under översyn av militärpersonal med uppdrag att övervaka att afroamerikanska studenter fick lika tillträde till universitetet. Birgitta anslöt sig snabbt till The Civil Rights Movement och deltog aktivt i demonstrationer mot segregeringen på restauranger och bussar. Det fanns inga fasta anställningar att få för unga kvinnliga akademiker på 1960- och 70-talet i USA. Efter New Orleans fick hon en tjänst på ett år vid University of Calgary i Kanada. Därefter flyttade hon till University of Pennsylvania, där hon undervisade i alla tre nordiska språk: svenska, danska och norska. Hon var otroligt språkbegåvad och imponerade senare på sina nordiska kollegor vid University of Washington med hur lätt hon kunde växla mellan svenska, danska och norska.

När Professor Walter Johnson gick pension 1973, erbjöds Birgitta hans tjänst och blev dessutom prefekt för skandinaviska institutionen vid University of Washington. Där stannade hon tills hon gick i pension 1990, men med många mellanlandningar i Europa och Norden. Eftersökt som gästprofessor inbjöds hon 1976 till Humboldt (Freie) Universität i Berlin, 1984 och 1988 till universitetet i Gotteborg, 1990 - 94 till Stockholms universitet. 1982 blev hon utnämnd till hedersdoktor vid Uppsala universitet. Hennes kollegor vid University of Washington publicerade en vänbok till Birgitta: *Stage and Screen. Studies in Scandinavian Drama and Film* (2000) för att hedra hennes forskargärning.

Birgitta Steene har bidragit med hundratals artiklar till konferensvolymmer och akademiska tidskrifter. 1997 - 99 redigerade hon *Strindbergiana*. Bland hennes viktigare volymer marcks *The Greatest Fire. A Study of August Strindberg* (1973), senare omarbetad till *August Strindberg. An Introduction to his Major Works* (1982), *Måndagar med Bergman. En svensk publik möter Ingmar Bergmans filmer* (1996), *Ingmar Bergman. A guide to references and resources* (1987), and *Ingmar Bergman. A Reference Guide* (2000).

Tuff och orädd för utmaningar och konflikter skapade hon sig en karriär i USA. Hon gick sin väg rakt fram. Hon förstod ingen annan väg. Ma hon vila i frid.

Lotta Gavel Adams, Seattle

*****

KOLLA PÅ PLAY!

Har ni sett att det är möjligt att hitta olika föredrag och andra evenemang på Strindbergsmuseets hemsida under rubriken PLAY? Det är en service till er som inte hade möjlighet att komma dit i levande livet.

STRINDBERGSSÄLLSKAPETS STYRELSE

David Gedin – ordförande, styrelsemedlem i Stiftelsen Strindbergsmuseet
Göran Söderström – vice ordförande
Marie-Louise Jaensson-Björkén – skattmästare, medlemsombud
Sara Granath – sekreterare, redaktör *Nya Meddelanden*, ersättare i Stiftelsen
Leif Magnusson – ansvarig för Strindbergs skrivarstuga på Kymmendö
Cecilia Carlander – redaktör för *Strindbergiana*
Kristina Adolphson – redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*
Jan Billgren – redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*
Louise Edlind Friberg
Tryggve Lundh
Erik Höök - chef för Strindbergsmuseet
Hannah Hinz Cornelli – ansvarig sociala medier
Ulrika Lindgren – redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*
Marja Sandin Wester – redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*

Revisorer – Olof Nordin, Åsa Söderberg
Revisorssuppleanter – Kjellåke Henriksson, Christina Björkegren
Valberedning – David Gedin, Erik Höök

KONTAKT

Ordförande – David Gedin, epost: strindbergssallskapet@auguststrindberg.se
Frågor rörande hemsidan: red@auguststrindberg.se
Strindbergssällskapets postadress: Drottninggatan 85, 11160 Stockholm
Hemsida: www.auguststrindberg.se

BLI MEDLEM ELLER FÖRNYA DITT MEDLEMSKAP FÖR 2024

Du blir medlem genom att sätta in årsavgiften 250 kr på Strindbergssällskapets Swish 123-0183939 eller plusgirokonto 25 02 78-9. För ytterligare familjemedlem är avgiften 50 kr och för ungdomsmedlem (25 år och yngre) 150 kr. Glöm inte att mejla ditt namn, postadress samt e-postadress till: info@auguststrindberg.se

OBS! Medlemsavgiften gäller per kalenderår och betalas in i början av kalenderåret. I medlemskapet ingår årsboken *Strindbergiana*, medlemsbladet *Nya Meddelanden*, fri entré på Strindbergsmuseet, rabatter i Strindbergsmuseets butikssortiment samt till vissa teateruppsättningar på Strindbergs Intima Teater.

HAR VI DIN MEJLADRESS?

Med hänsyn till miljön samt sällskapets ekonomi skickas *Nya Meddelanden* numera ut på e-post. För kontinuerlig information mejla din e-postadress till info@auguststrindberg.se. Glöm inte att uppdatera oss om du bytt adress eller e-post.

1. Övriga frågor
2. Mötet avslutas

VÄLKOMNA!!!

STRINDBERGSÄLLSKAPET

STRINDBERGSSÄLLSKAPETS STYRELSE

David Gedin – ordförande, styrelsemedlem i Stiftelsen Strindbergsmuseet

Göran Söderström – vice ordförande

Marie-Louise Jaensson Björkén – skattmästare

Sara Granath – sekreterare, redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*

Ingela Lundahl – medlemsombud

Leif Magnusson – ansvarig för Strindbergs skivrarstuga på Kymmendö

Cecilia Carlander – redaktör för *Strindbergiana*

Katharina Lind – redaktör för hemsida, sociala medier, *Nya Meddelanden*

Kristina Adolphson – redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*

Jan Billgren, redaktionsgrupp *Nya Meddelanden*

Louise Edlind Friberg

Tryggve Lundh

Erik Höök – chef för Strindbergsmuseet

Revisorer – Hans Alm, Olof Nordin

Revisorsuppleanter – Kjellåke Henriksson, Åsa Söderbergh

Valberedning – Catharina Söderbergh, Erik Höök

KONTAKT

Ordförande – David Gedin, e-post: strindbergssallskapet@auguststrindberg.se

Medlemssekreterare: Ingela Lundahl, telefon: 08-441 91 75, e-post: info@strindbergsmuseet.se

Redaktörer för hemsidan; David Gedin, Katharina Lind, e-post: red@auguststrindberg.se

Redaktör sociala medier: Katharina Lind, e-post media.auguststrindberg.se

Tipsa redaktionen på *Nya Meddelanden*: media@auguststrindberg.se

Redaktör *Strindbergiana*: Cecilia Carlander, e-pst strindbergiana@auguststrindberg.se

Strindbergssällskapets postadress:

Drottninggatan 85, 111 60 Stockholm

Hemsida: www.auguststrindberg.se

MEDLEMSKAP

Du blir medlem genom att sätta in årsavgiften 250 kr på Strindbergssällskapets Swish 123-0183939 eller postgirokonto 25 02 78-9. För ytterligare familjemedlem är avgiften 50 kr och för ungdomsmedlem (25 år och yngre) 150 kr. Årsavgift för institutioner är 400 kr inom Sverige, 500 kr utanför Sverige.

Glöm inte att mejla ditt namn, postadress samt e-postadress till: ingela@strindbergsmuseet.se.

OBS! Medlemsavgiften gäller per kalenderår och betalas in i början av kalenderåret.

I medlemskapet ingår årsboken *Strindbergiana*, Medlemsbladet *Nya Meddelanden*, fri entré på Strindbergsmuseet, rabatter i Strindbergsmuseets butikssortiment samt till vissa teateruppsättningar på Strindbergs Intima Teater.

OBS – VIKTIGT! HAR VI DIN MEJLADRESS?

Med hänsyn till miljön samt sällskapets ekonomi skickas *Nya Meddelande* numera ut på e-post.

För kontinuerlig information mejla din e-postadress till info@strindbergsmuseet.se. Glöm inte att uppdatera oss om du bytt adress eller e-post.

GE BORT ETT MEDLEMSKAP I PRESENT!

Varför inte ge bort ett medlemskap som present. Sätt in medlemsavgiften på Strindbergssällskapets konto.

Mejla sedan info@strindbergsmuseet.se och uppge namn, postadress och mejlades på personen som du gett medlemskapet till.

Tack för att du stödjer vårt arbete att sprida kunskap om Strindberg!

För aktuell information, se vår hemsida: www.auguststrindberg.se och följ oss på nätet!

AKTUELLT INTERNATIONELLT OCH OCKULT

Ann-Charlotte Gavel Adams är Strindbergssällskapets västliga utpost i Seattle, Washington. Nyligen uppmärksammade hon August med föredraget ”August Strindberg Rediscovered/ On the role of chance in artistic creation” på Nordiska museet i Seattle. Vi som befinner oss på andra platser kan nu del av hennes föredrag via youtube. Sök på ”Rediscovered: August Strindberg as a Painter.”

Under våren blir hon också dubbelt aktuell via sin revision av Karin Pethericks ofullständiga översättning av *Ockulta dagboken* som kommer ut på Stockholm University Press i serien ”Critical Editions in Culture and Aesthetics”. Gavel Adams har redigerat texten, Per Stam har skrivit förordet, som översatts av Shelley Wright och Gunnel Engwall är medredaktör. På engelska kallas utgåvan *August Strindberg: The Occult Diary. Paris 1896 – Stockholm 1908*.

FRÖKEN JULIE PÅ DRAMATENS LILLA SCEN

Jag vill citera Lars Ring i SvD: "En oförutsägbar hyllning till skådespelarkonsten - så kan man läsa Marie-Louise Ekmans iscensättning av Strindbergs klassiker. Bäst är när Marie Göranson och Krister Henriksson lågmält talar sig igenom alla eldfångda repliker."

Vilken fröjd att se och höra dessa mogna och erfarna skådespelare ta hand om texten. Och vilken bra text! Nästan hela pjäsen är med, med sin fantastiska dialog. I Marie-Louise Ekmans version så berättar Kristin, i Per Svenssons gestalt, att denna uppsättning varit på turné i decennier. Som jag uppfattade det så är han egentligen föreställningens inspicient, men skådespelaren som spelade Kristin har försvunnit på vägen, så nu är han både inspicient och Kristin. Dom andra aktörernas privatliv blandar sig i spelet då och då i den här pjäsversionen. Se den! Spelas t.o.m. den 11 juni.

Kristina Adolphson

p.s Vi får hoppas att uppsättningen kommer upp i höst igen, för alla föreställningar är i princip utsålda.

KOM NÄRA AUGUST STRINDBERG - BESÖK KYMMENDÖ OCH HANS SKRIVARSTUGA!

Upplev den vackra innerskärgården med ett besök på Strindbergs "Hemsö" i sommar. Båtar går från Dalarö varje dag. Litteratur om ön finns i lanthandeln på ön alldeles vid färjefästet. Kymmendö är en aktiv ö som har flera bofasta och en levande verksamhet i jordbruk, båtvarv och lanthandel med tankställe för båtar och en liten restaurang. Skrivarstugan kom till 1882 och förvaltas av Strindbergssällskapet. Där hann Strindberg skriva dikter och den uppmärksammade satirboken "Det nya riket".

Leif Magnusson

